

УДК 004:338.488.2:640

Вікторія Козуб

канд. екон. наук, доцент

професор кафедри готельного і ресторанного бізнесу

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД УРЯДОВОЇ ПІДТРИМКИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

В сучасному світі розвиток індустрії гостинності сприяє вирішенню великої кількості проблем, пов'язаних із формуванням ВВП країни, підвищенням рівня зайнятості населення, створенням додаткових можливостей для працевлаштування, соціально-економічним розвитком окремих регіонів тощо. Так, у 2019 р. дохід туристичної галузі досяг 9,3 трлн. дол. США, або 10% світового ВВП. У деяких європейських країнах ці показники були вищими, а саме у Хорватії – 24% ВВП, Греції – 20%, Іспанії – 12%, Португалії – 8% та Франції – 7,5%. У США дохід галузі склав 1,5 трлн. дол. США, або 4,7% ВВП [1]. Однак глобальний спалах коронавірусу змінив міжнародні тенденції розвитку індустрії гостинності. В 2020 р. У більшості розвинених країн загальна виручка готельних закладів знизилась на 25% відносно показників 2019 р. Крім цього було скасовано ділові поїздки та події, на які традиційно покладалась галузь [1].

У ЄС вже у вересні 2020 р. дві третини готелів мали середньомісячну заповнюваність менше 30%, а чотири з десяти працівників готелів залишились безробітними. Наприкінці сезону готелі Греції мали 35% завантаженості, Португалії – близько 25%, Іспанії – біля 30%. Сезон 2021 р. мало чим відрізнявся від сезону 2020 р. [1]. Слід враховувати, що в європейських країнах галузь в основному складається з підприємств малого бізнесу – сімейних готелів, ресторанів, туристичних агентств, розважальних закладів. На думку більшості експертів, близько 30% підприємств європейської індустрії гостинності не переживуть

кризу і припинять роботу [1]. Отже, державна підтримка індустрії гостинності країнами світу вбачається необхідною.

Метою дослідження є вивчення закордонного досвіду урядової підтримки індустрії гостинності в кризових умовах.

Звернемося до досвіду країн Європи, які на час кризи для підтримки галузі розробили відповідні програми допомоги за наступними напрямками [2].

1) Підвищення ліквідності готельно-ресторанного бізнесу шляхом податкового стимулювання. Наприклад, Латвія, Франція, Греція та Німеччина запровадили знижену ставку податку на додану вартість у 5% для підприємств ресторанного бізнесу та туристичного розміщення. У Швейцарії введено мораторій на претензії клієнтів через неможливість надання оплачених туристичних послуг. Двадцять країн ЄС запровадили спеціальні кредитні лінії для туристичного бізнесу через державні банки розвитку, які мають тривалі пільгові періоди (до 5 років), забезпечуючи ліквідність бізнесу [2].

2) Використання ваучерних схем для збільшення місцевого попиту на туристичні послуги. Наприклад, 19 країн ЄС та Великобританія впровадили державні знижки на послуги гостинності. Франція пропонує знижку в розмірі 38 євро для ресторанів, якими споживачі можуть користуватися у вихідні та святкові дні. У Великобританії з понеділка по середу введено знижки у розмірі 10 фунтів стерлінгів на відвідувача на їжу та напої. Італійська програма підтримки гостинності надає кожній родині безкоштовні ваучери на квитки в кіно, театр, музеї та концерти, а також 10% відшкодування за транзакції кредитними картками до 300 євро для всіх відвідувачів [1].

3) Розробка програми субсидування відпочинку (відпусток) внутрішніх туристів. Уряди деяких країн ЄС (Південна Європа, Німеччина і Швеція) та розвинених країн Азії (Південна Корея) надають працівникам бонуси за відпустку в розмірі до 25% вартості відпочинку. Японія покриває витрати в готелі протягом перших трьох днів тижневої відпустки.

4) Інвестиції в цифрові технології у сфері гостинності з метою заміни особистих контактів. Наприклад, Франція та Німеччина заохочують компанії з прокату автомобілів оновлювати свій парк електромобілів, оскільки автомобілі забезпечують більшу соціальну дистанцію, ніж

потяги чи літаки. Уряди країн також фінансують розробку Інтернет-додатків для бронювання туристичних послуг та онлайн-довідників [3].

5) Переформування групового відпочинку. Наприклад, Австрія та Нідерланди фінансують надання соціально-дистанційованих послуг і зосереджують увагу на приміських районах, таких як парки та історичні пам'ятки під відкритим небом. Цей сектор приносить значні доходи у великих містах, таких як Відень та Амстердам.

Слід відзначити, що існують дуже вдалі, креативні приклади виживання бізнесу індустрії гостинності у період кризи, але більшість підприємств галузі знаходиться у стані стагнації та потребує державної підтримки.

Ключові слова: туристична галузь, індустрія гостинності, ресторанний бізнес, готелі, державні програми розвитку.

Список використаних джерел

1. Лієв О. Як підтримують галузь гостинності уряди розвинутих країн? [Електронний ресурс]. – URL: <https://aigu.org.ua/analitika/yak-pidtrimuyut-galuz-gostinnosti-ur/>
2. Джеджула О.М. Діджиталізація як основний фактор розвитку індустрії гостинності у країнах Євросоюзу / Джеджула О.М., Волонтир Л.О. // Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2021. – Вип. № 3 (57). – С. 194–210.
3. Постова В. Покращення процесу обслуговування споживачів шляхом просування послуг підприємства ресторанного бізнесу через Інтернет / Постова В. // Економіка та суспільство. – 2022. – № (36).